

İSTANBUL ÖYKÜLERİ

Ferahfeza Erdoğan

Aşkların ve kavgaların şehri İstanbul...

“İstanbul için ne yapılsa kusurludur, yetersizdir ve tüm çabalar eksik kalacaktır.” diye başlıyor lafa Nuhan Nebi Çam, *İstanbul Öyküleri*¹ kitabının ön sözünde.

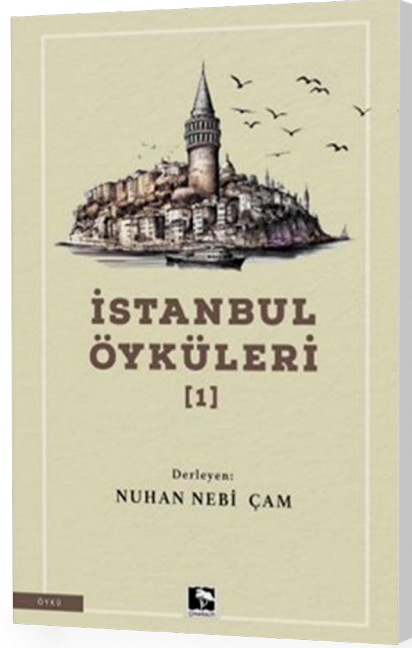
Şairlerin bir sevgili misali “Canım” diye seslendiği, gözlerini kapayarak dinlediği şehirdir İstanbul. Zaman zaman öfke kusanlar olmuşsa da ona, bir sis bulutunun ardına gizlenerek, inkâr edememiş güzelliğini hiçbirisi. Velhasıl kelimeler kifayetsiz kalır onun ihtişamını anlatmada. Yine de söyleriz, söylemeye devam ederiz İstanbul üzerine.

“Şehirlerin şehrini sevmek” alt başlığı altında sunuluyor okuyucusuna eser. Zaten Lale Devri şairlerinden Nedim de İstanbul’un şehirlerin şehri olduğunu bu dizelerde anlatmamış mıydı bizlere:

*Bu şehir-i Stanbul ki bi misl ü behadır
Bir sengine yek pare Acem mülkü fedadır
Bir gevher-i yekpare iki bahr arasında
Hurşid-i cihan-tab ile tartılsı sezadır*

(Bu İstanbul şehri ki paha biçilmez ona, tüm İran mülkü feda olsun tek bir taşına. Öyle tek bir incidir ki iki deniz arasında. Yeridir, dünyanın güneşi ile tartılsa.)

Dünyanın gözbebeği olan bu şehrin uğruna yapılan onca savaş, yazılan onca şiir, bestelenen onca şarkı zaten bunun ispatı değil midir? Ve bizler de hâlâ o gözle bakmıyor muyuz İstanbul’a? Nuhan Nebi Çam, İstanbul’un güzelliğine bir güzellik daha katmış; Çınaraltı Yayınları da bu güzele aracı olmuş. İstanbul üzerine kırk altı seçkin yazarın

yazdığı kırk altı ayrı öykü bir araya gelerek iki cilt hâlinde çıkan *İstanbul Öyküleri 1* ve *2* başlıklı bu nefis derleme oluşmuş. İstanbul böyle bir kitabı hak ediyor elbette.

İstanbul’a açılan tam kırk altı farklı pencere... Bu da bizlere her bir yazarın kendi eşiz bakış açısı ve lezzetli üslubuyla bu pencerelerden İstanbul’un o muhteşem manzaralarında seyrüsefaya dalma fırsatı veriyor. Her köşesinde başka bir zamanın izini taşıyan bu manzaralar, bu tarih, bu şehir; geçmişle bugün arasında âdeta bir köprü kuruyor.

Kitaptaki öyküleri okurken semt semt, sokak sokak şehrin içine çekildiğinizi fark ediyorsunuz. Üstelik bu öykülerin rehberliğinde adım adım ilerlerken her köşe başında yeni bir öyküyle ve her öyküde de yeni bir İstanbul ile karşılaşıyorsunuz. Çünkü İstanbul, her zaman yeniden keşfedilen ve gösterdiği her

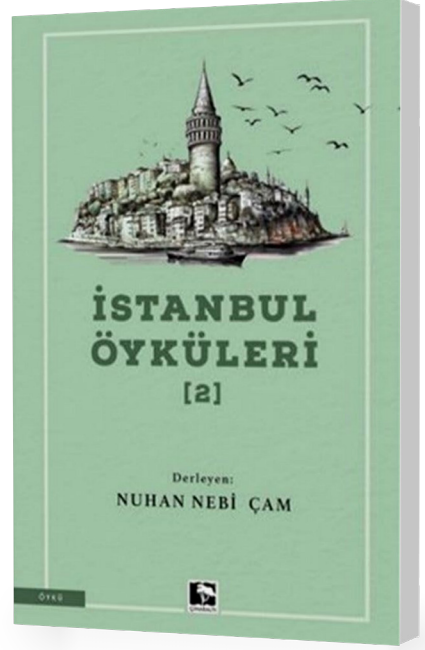
¹ *İstanbul Öyküleri 1-2*, Derleyen: Nuhan Nebi Çam, Çınaraltı Yayınları, İstanbul 2025.

yeni yüzüyle bizleri tekrar tekrar büyüleyen bir şehir olmayı başarmıştır tarih boyunca. Nitekim kâh ev sahibi oluyor İstanbul bu kitapta kâh misafir ama muhakkak her öyküye uğruyor. Bazen bu uğrayış, deniz kenarlarında olurken bazen de sokak aralarına değin uzanıyor. Cicili bicili bakımlı semtler, teneke saksılarda kırmızı karanfillerin dizili olduğu varoş mahalle balkonlarına göz kırıyor. Zamansa oradan oraya savrulmuş; bir öyküde günümüze yakinken bir sonrakinde geçmişe doğru kıvrılmış...

Kurgu nasıl olursa olsun kitaptaki her öyküde tek ölçüt İstanbul; arka fonda, ufukta, silüet biçimindeki İstanbul'u hep hissediyorsunuz bu yüzden. Hatta bazı metinler öyle güçlü ki İstanbul'un kendisi bizzat ana kahramana dönüşerek kızgın, yorgun, ihtiraslı ve âşık bir karakter olarak karşınızda beliriyor, ta gözlerinizin içine ihtirasla, korkmadan bakıyor.

Kitaptaki öyküleri sıralama konusunda öyle anlaşılıyor ki Nuhan Nebi Çam'ın temel bir izleği olmamakla beraber İstanbul'a dair bir bütünü, hassasiyet ve ince bir çalışmayla okuyucuya vermek istemiş. Okuyucu, her iki ciltte de yer alan metinlerin bazılarında öykü, bazılarında öykümsü yazı, bazılarında da anlatı diyebilir ama Nuhan Nebi Çam, okurun hep bir öykü sağanağının altında beklemeye hazır olması gerektiğini de hissettirmiş.

Öyle tahmin ediyorum ki siz okurlar, kitaptaki sıralamayı dikkate almaya, en sevdiğiniz yazarın öyküsünden başlayacaksınız okumaya. Esaslı bir İstanbul yazarı olan Selim İleri'nin hüznü bir çocukluk anısından yola çıkarak, geçmişte kalan bir İstanbul'u bugüne taşımış olduğu "Kirazlar Olduğu Vakit" öyküsünden başlayabilirsiniz mesela. Kısa bir süre önce aramızdan

ayrılan Selim İleri, Kadıköy Çarşısı'ndan alınmış bir kilo kirazı elimize tutuştururken bu öyküde, bundan böyle yiyeceğiniz her kirazın buruk bir tat bırakacağını hissediyorsunuz içten içe. Sevinç Çokum hayranı bir okursanız, onun "Al Çiçeğin Moru" öyküsüyle devam edebilirsiniz İstanbul yolculuğuna. Ortasından İstanbul geçen nice öyküsünü okuduğumuz Sevinç Çokum'un o tanıdık, içimize ferahlık veren üslubundaki kuyumcu titizliğini hemen hissedeceksiniz bu öyküsünde; kırk yıl sonra öğrencileri ile bir yemekte buluşan bir öğretmenin belleğinin izlerini takip ederek geçmişteki İstanbul'a bir yolculuk yapalım ve badem çiçeklerini koklayarak yolumuza devam edelim o hâlde. Ardından Nazlı Eray'ın büyümlü gerçekçilikle yazılmış öyküsü "Mösyö Hristo" ile biz de kuş olup Kuledibi'ne uçalım, tabii isterseniz karısı Madam Marina'nın yanında, onun dönmesini de bekleyebilirsiniz, tercih

sizin. Daha sonra Bahaeddin Özkıŝı'nın öyküsündeki karı kocayla beraber evliklerinin “Kırkncı Yıl”ına güzelleme yapmak üzere Çamlıca Tepe'sine tırmanabilirsiniz birlikte. Hatta Funda Özsoy Erdoğan'ın “Selamsız” öyküsündeki Doktor Emin Bey'le beraber Kadıköy-Beykoz hattında seyreden “15 F” otobüsüne binelim ve Emin Bey'in yanındaki koltuğa oturarak onunla beraber Beykoz'a doğru şöyle bir uzanalım. İsterseniz Ethem Baran'ın “Kendine Dönen Yüz” öyküsündeki yazar kişiyi takip ederek vapura binebilir, Metin Savaş'ın “Çocukların Soyadları Olmaz”ını okuyarak 70'li yılların Fatih Çarşamba'sında gezinebilirsiniz. Sonra da Ali Ayçıl'ın “Sabaha Karşı İstanbul”unda sabah ezan okuyan müezzinin mihamdarlığında titreyip ağlamaya başlayabilirsiniz.

Velhasıl her bir öyküde İstanbul, bir kanaviçe misali kırk altı yazarın incelikli anlatımı ile nakış nakış işlenmiş. Yaşanmışlığın olgunluğu ile görmüş ge-

çirilmişliğin bilgeliğini öykülerinde işleyen Mustafa Kutlu'dan Şerif Aydemir'e, Cemal Şakar'dan Mustafa Uçurum'a, Necip Tosun'a, Yıldız Ramazanoğlu'na, Sibel Eraslan'a, Ali Haydar Haksal'a, Âlim Kahraman'a, Osman Koca'ya, Ercan Ata'ya, Güray Süngü'ye, Nazan Özen'e, Serpil Tuncer'e, Recep Seyhan'a, Jaklin Çelik'e, Abdullah Harmancı'ya, Selvigül Kandoğmuş'a; gençliğin bahar rüzgârını hissettiren günümüz genç yazarlarından Gülhan Tuba Çelik'e, Senem Gezeroğlu'na, Ercan Köksal'a, Emine Batar'a, Mustafa Çiftci'ye kadar kırk altı yazarı konuk eden bir kitap *İstanbul Öyküleri*.

Her öyküde farklı bir tat, farklı bir doku ama her ne yazılmışsa İstanbul üzerine, anlıyoruz ki İstanbul demek kocaman bir dünya demek. İşte *İstanbul Öyküleri* kitabı, bu dünyanın penceresinden bize o görkemli şehrin “ortaya karışık” bir parçasını gösteriyor sanki.